

Svetový deň zdravia

Svetová zdravotnícka organizácia vyhlasuje každoročne 7. apríl za „Svetový deň zdravia“ a vyberá každý rok určitý aktuálny zdravotný problém a nabáda ľudí zo všetkých vekových skupín a rôznych oblastí verejného života k zamysleniu sa nad touto problematikou. Svetový deň zdravia predstavuje unikátnu príležitosť pre komunity z celého sveta spojiť sily a v jeden deň zrealizovať podujatia , ktoré pomôžu posilniť a zlepšiť naše zdravie.

Hlavnou témou tohtoročného Svetového dňa zdravia je **antimikrobiálna rezistencia**, jej nárast a rozširovanie. Mottom je „Bojujme s antimikrobiálnou (liekovou) rezistenciou!“.

Žijeme v dobe veľkého medicínskeho pokroku. Väčšina z nás dnes žije dlhší a taktiež zdravší život, často vďaka silným a účinným liečivám , známym ako antimikrobiálne látky / AML /, schopné vyliečiť infekčné ochorenie. Do objavenia týchto liečiv v 40 – tých rokoch 20. storočia ľudia často zomierali na dnes už bežne liečiteľné infekčné choroby. Preto si dnes už nikto nevie predstaviť život bez uvedených medikamentov. AML sú liečivá používané na liečbu infekcií spôsobených mikroorganizmami, vrátane baktérií, plesní, parazitov a vírusov. Objavenie antimikrobiálnych látok je jedným z najdôležitejších medzníkov v histórii medicíny. Umožňuje vyliečenie alebo zmiernenie priebehu infekčného ochorenia a záchranu miliónov ľudských životov v priebehu posledných 70 rokov. Zahŕňajú:

- antibiotiká a chemoterapeutiká
- liečivá účinné proti plesniam – fungicídy
- liečivá účinné proti parazitom
- liečivá účinné proti vírusom – antivirotiká

V súčasnosti sa však nachádzame na pokraji straty tohto drahocenného arzenálu. Nerozumné a nadmerné používanie, resp. zneužívanie antimikrobiálnych látok v humánnej medicíne sa za posledných 70 rokov neúmerne rozšírilo , čím došlo k obrovskému nárastu mikroorganizmov odolných voči nim.

Dôležité je prísne sledovanie tohto fenoménu, pretože aj rast celosvetovej migrácie obyvateľstva umožňuje rýchle rozšírenie odolných mikroorganizmov v priebehu niekoľkých hodín. Antimikrobiálna rezistencia – taktiež známa aj ako lieková rezistencia – vzniká , ak mikroorganizmus ako napríklad baktéria, vírus, plesň alebo vírus zmení svoje pôvodné zloženie, čím spôsobí, že dovtedy účinné liečivo sa stane neefektívne a neúčinné. Mikroorganizmy sa tak stávajú rezistentné k väčšine antimikrobiálnych látok a sú často nazývané „ superbaktérie “. Tento fakt je veľmi dôležitý, pretože odolná infekcia môže postihnutého zabiť , môže sa preniesť na iného človeka a v ďalšom ohľade prináša obrovské náklady pre jednotlivca i celú spoločnosť.

Vznik antimikrobiálnej rezistencie uľahčuje viacero faktorov, z ktorých dominuje nevhodné používanie dotknutých liekov – napríklad ak sú užívané v nesprávnej dávke alebo nevhodnej indikácii alebo pri nedobratí celého balenia lieku, aj keď je správne nasadené. Nízka kvalita lieku, zlá preskripcia a slabá kontrola liečby infekcie taktiež prispieva k rozvoju a šíreniu liekovej rezistencie. Antimikrobiálna rezistencia síce nie je nový problém, avšak

v súčasnosti sa stáva čoraz viac závažnejším a nebezpečnejším. Je preto potrebné, aby jednotlivé krajiny začali prijímať účinné opatrenia , aby sme sa vyhli úpadku do tzv. pre – éry antibiotík.

Svetová zdravotnícka organizácia sa obracia na každého: politikov a zákonodarné orgány, pacientov, lekárske a lekárnické organizácie a farmaceutický priemysel s dôležitým posolstvom :

„ Myslieť, konať a prevziať zodpovednosť v boji s antimikrobiálnou rezistenciou pre naše budúce generácie “.

(zdroj: Svetová zdravotnícka organizácia)

*MUDr. Peter Mišenda
Regionálny úrad verejného zdravotníctva
Oddelenie Podpory zdravia
Spišská Nová Ves*